

NÁVRH OBNOVY LITINOVÉHO KŘÍŽE NA HŘBITOVĚ SV. ALŽBĚTY V TŘEBONI

INVESTOR: Město Třeboň, Palackého náměstí 46, 379 01 Třeboň

Popis současného stavu

Litínový kříž s Kristem se nachází na hřbitově Sv. Alžběty v Třeboni, v centrální části hřbitova. Na dvou kamenných stupních je složen litínový sokl z několika segmentů, mezi nimiž je patrná spára. Jedná se o profilovaný sokl, čtvercového půdorysu o straně 119 cm, jehož výška je 160 cm. Tento sokl nese plastické nápisy, které jsou stejně jako zdobný dekor natřeny stříbrnou barvou. Ostatní plochy litiny jsou natřeny matnou černou barvou.

Z tohoto soklu vystupuje cca 420 cm vysoký kříž s plastikou Krista v životní velikosti. Kříž je natřen černou matnou barvou, plastika je opatřena barvou stříbrnou. Objekt je osazen na žulové základně, tvořené z kamenných stupňů a kamenných desek, vzájemně spojených kovanými sponami. Na architektuře je patrný pohyb, spáry mezi jednotlivými stupni jsou otevřené, architektura je mírně sesedlá. Litínový objekt se na první pohled zdá být ve stabilizovaném stavu.

Během obnovy bude vhodné tento stav dokonale prověřit.

Zadáním investora je obnova litínových částí na místě, bez rozebrání, obnova spárování kamene a jeho očištění.

Návrh obnovy

Litina

Vzhledem k požadavku investora na provedení obnovy na místě, bez rozebrání tělesa je nutné zbudovat okolo kříže kvalitní lešení, zejména dbát na jeho dokonalé utěsnění - obalení plachtou, aby během tryskání litiny nedošlo k úniku otryskaného materiálu do volného prostoru hřbitova a jeho ulpění na okolních hrobech. V opačném případě by otryskaný materiál způsobil velmi rychle znečištění okolního leštěného kamene rzi.

Tryskáním je potřeba litinu očistit na surový materiál, zejména dbát na pročištění spár v litině. Po očištění architektury a plastiky je nutné otryskaný povrch ihned uzavřít několika nátěry kvalitní základové barvy, protože otryskaná litina téměř okamžitě reaguje se vzdušnou vlhkostí a způsobuje rezivění. Bude-li to technicky možné, je lépe litinu opatřit vrstvou stříkaného zinku.

Defekty v litině, zejména pak otevřené spáry je vhodné tmelit tmelem na polyesterové bázi s příměsí Alu. Spáry mezi litínovými segmenty je potřeba dobře utěsnit a tím zabránit průniku spadové vody do nitra architektury. V opačném případě mrznoucí voda uvnitř způsobuje nemalé problémy, nemluvě o pokračující korozi uvnitř.

Po provedení základních nátěrů „kovářkou černí“ bude obnoveno písmo a dekor soklu kvalitní stříbrnou barvou - metálem.

Figura Krista bude dle zadání investora zlacena plátkovým zlatem (23,5 kar.), loženým do přípravku „Mixture“.

Před zlacením bude proveden nátěr minimálně ve dvou vrstvách základovou žlutou barvou.

Žulová architektura

Dle zadání budou kamenné stupně ponechány bez rozebrání. Materiál bude očištěn chemicko-mechanickou cestou.

Kované spony budou vyjmuty, očištěny, natřeny černou kovářskou barvou a vsazeny do původních míst. Chybějící spony budou doplněny a poškozené spony budou vyměněny.

Spáry a defekty v kameni budou doplněny tmelem na cementové bázi, s obsahem žulové drti optimální frakce, organických pigmentů a disperze. Tmel po vytvrzení musí být povrchově zapraven tak, aby svou strukturou a barevností odpovídal původnímu materiálu. Barevná lazurní patinace kamene sjednotí na závěr doplňovaná místa s přírodním materiálem. Kámen není v tomto případě nutné hydrofobizovat.

Vypracoval: Tomáš Franta

V Mladošovicích, dne 5.1.2020